

LAURENT TIRARD
«MASTER CLASS: ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑΣ»
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΛΚΥΟΝΗ ΤΣΕΓΚΟΥ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

CAMILLE LANDAU, TIARE WHITE
«161 ΜΥΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΗ»
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Συμβουλές προς νέο σκηνοθέτη

Δύο νέες εκδόσεις έρχονται να αποκαλύψουν κάποια από τα μυστικά της σκηνοθεσίας και γενικότερα της παραγωγής ταινιών. Είτε είστε σπουδαστής, είτε νέος κινηματογραφιστής, είτε απλώς σινεφίλ, μπορείτε να βρείτε χρήσιμες συμβουλές για τις ταινίες σας, να μπειτε στα άδυστα μιας παραγωγής και να εξερευνηήσετε τα πλάτα πίσω από τις κάμερες έμπειρων δημιουργών.

Κείμενο Βασίλης Πάγκαλος

Σε μια διάλεξη του σε αμερικανικό πανεπιστήμιο, ο σπουδαίος Ελία Καζάν είχε απαριθμήσει τι πρέπει να ξέρει ένας σκηνοθέτης ώστε να μπορεί να κάνει αυτή τη δουλειά. Ο κατάλογός του -καμιά δεκαριά σελίδες- περιελάμβανε σχεδόν... παν το επιστητόν: τέχνες, ιστορία, κοινωνιολογία, πολιτική, ανθρώπινες σχέσεις, πολεοδομία, ακόμη και φυσική ή... μετεωρολογία!

Στα χρόνια που πέρασαν δεν βρέθηκε κανείς να διαφωνήσει επί της ουσίας μαζί του, και η απολαυστική εκείνη διάλεξη αποτελεί πλέον ένα κλασικό κείμενο στις κινηματογραφικές σπουδές. Ωστόσο όλοι συμφωνούν πως όσοι είναι οι σκηνοθέτες τόσο είναι και οι τρόποι για να αντιμετωπίσει κανείς τη σύνθετη πρόκληση που λέγεται κινηματογραφική ταινία.

Πα παράδειγμα, ο Μάρτιν Σκορτσέζε προετοιμάζει κάθε του πλάνο με πολύ μεγάλη ακρίβεια εκ των προτέρων, έτσι ώστε να έχει την ευκαιρία να αλλάξει τα πάντα αν νιώσει την ανάγκη. Ο Λαρς φον Τρίερ, από την άλλη, αρνείται να σκεφτεί ένα πλάνο πριν από τη στιγμή του γυρισματος. Ενώ ο Μπερνάρντο Μπερτολούτσι προσπαθεί να ονειρευτεί τα πλάνα του το προηγούμενο βράδυ.

Τον ιδιαίτερο τρόπο δουλειάς τους εκθέτουν στο βιβλίο του δημοσιογράφου (αλλά και σκηνοθέτη) Laurent Tirard είκοσι ένας από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες της εποχής μας. Ο Tirard είχε δημοσιεύσει αυτές τις συνεντεύξεις στο γαλλικό κινηματογραφικό περιοδικό "Studio", θέτοντας σε όλους τους δημιουργούς τις ίδιες ερωτήσεις, οι οποίες τους ζητούσαν να τοποθετηθούν είτε σε υπαρξιακά ζητήματα (όπως αν υπάρχουν ξεκάθαρες ιδέες πριν γυριστεί η ταινία ή αυτές διαμορφώνονται κατά τη δημιουργία της)

είτε σε καθαρά τεχνικά ζητήματα (π.χ. πώς αποφασίζει κανείς τη γωνία λήψης).

Το αποτέλεσμα είναι ένας τόμος που ανταποκρίνεται πλήρως στον τίτλο του: "Master Class. Μαθήματα σκηνοθεσίας από τους σημαντικότερους σύγχρονους κινηματογραφιστές". Συγκεκριμένα μιλούν οι: Τζον Μπούρμαν, Σίντνεϊ Πόλακ, Κλοντ Σοτέ, Γούντι Άλεν, Μπερνάρντο Μπερτολούτσι, Μάρτιν Σκορτσέζε, Βιμ Βέντερς, Πέδρο Αλμοδόβαρ, Τιμ Μπάρτον, Ντέβιντ Κρόνενμπεργκ, Ζαν Πιερ Ζενέ, Ντέβιντ Λιντς, Όλιβερ Στόουν, Τζον Γου, Τζόελ και Ίθαν Κοέν, Τακέσι Κιτάνο, Εμίρ Κουστοουρίτσα, Λαρς φον Τρίερ, Γουόνγκ Καρ Γουάι, Ζαν Λικ Γκοκντάρ. Η μετάφραση είναι της Αλκυόνης Τσεγκου και η επιμέλεια της Εύας Στεφανή.

«ΔΙΑΒΑΣΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΟΥ ΣΕ ΟΚΤΑΧΡΟΝΑ»

Αν όμως κάποιος απέχει πολύ από το να συγκαταλέγεται ανάμεσα στους καλύτερους σκηνοθέτες του κόσμου, αν θέλει να γυρίσει μια ταινία χωρίς να ξέρει πολλά πολλά και, κυρίως, χωρίς να έχει έναν προϋπολογισμό της προκοπής, δεν πρέπει να το βάλει κάτω. Χρήσιμες συμβουλές, έξυπνες λύσεις και κουράγιο μπορεί να αντλήσει από το βιβλίο της Camille Landau και της Tiare White "161 μυστικά για ένα νέο κινηματογραφιστή". Απόσταγμα εμπειρίας από περίπου τριάντα ταινίες μικρού μήκους, το βιβλίο αυτό με χιούμορ και κοινή λογική δίνει διέξοδο στα ποικίλα αδιέξοδα ενός νέου δημιουργού που συχνά είναι συγχρόνως σεναριογράφος, σκηνοθέτης και παραγωγός της ταινίας του.

Ορισμένα απ' αυτά τα μυστικά είναι τα εξής: "Μη ζητάς την άδεια", "Να είσαι παρατηρητικός, ακόμη κι όταν παραγγέλνεις παγωτό", "Διάβασε την ιστορία σου σε οκτάχρονα", "Κόψε

Ο Μάρτιν Σκορτσέζε εν ώρα εργασίας.

Όσοι είναι οι σκηνοθέτες τόσο είναι και οι τρόποι για να αντιμετωπίσει κανείς τη σύνθετη πρόκληση που λέγεται κινηματογραφική ταινία

την πανάκριβη σκηνή όσο γράφεις, όχι στο μοντάζ", "Μην προσλάβεις κάποιον για να σου πει πώς να ξοδέψεις τα λεφτά σου", "Κράτησε τους φίλους σου, για να γελάτε μετά μαζί για όλα αυτά".

Και κάποια ακόμη πιο... πονηρά μυστικά: Ο καφές που θα προσφέρεται στο συνεργείο πρέπει να είναι της καλύτερης ποιότητας, ώστε όλοι να είναι ευχαριστημένοι. Η μηλόπιτα μπορεί να είναι της μαμάς. Οι ηθοποιοί που θα προσληφθούν πρέπει να είναι συνεπείς ήδη από την οντισιόν. Ενώ μια μονωτική ταινία μπορεί να βοηθήσει στο στιγμιαίο λίφτινγκ μιας ηθοποιού με ρυτίδες!

Εν ολίγοις, ένα βιβλίο χάρη στο οποίο μπορεί κανείς να εξοικονομήσει πολύ χρόνο, κόπο και χρήμα. Η μετάφραση είναι της Κατερίνας Κακλαμάνη και η επιμέλεια της Δέσποινας Μουζάκη.

ΣΕΙΡΑ «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

Τα βιβλία αυτά έρχονται να προστεθούν στους ήδη σημαντικούς τίτλους από τη σειρά των εκδόσεων Πατάκη "Κινηματογραφικές σπουδές", υπεύθυνη της οποίας είναι η σκηνοθέτις και πανεπιστημιακός Εύα Στεφανή.

Η σειρά "φιλοδοξεί να γίνει μια βιβλιοθήκη αναφοράς για τη θεωρία και την πρακτική του κινηματογράφου, με έμφαση στις πιο πρόσφατες αισθητικές και θεωρητικές αναζητήσεις, στη σχέση τεχνολογίας και αισθητικής, καθώς και σε καινούργιες προσεγγίσεις σε έργα παλαιότερων και νεότερων σκηνοθετών".